

merus iste 30. argenteorum in singulis scutulis reductus sit ad quinarium: nimirum quinquies quina, si quinarium ipsorum scutorum addas, compendio eundem numerum constituunt. Cui accedit, quod quinarium ubique Lusitanis faustus habitus fuerit. §. 3. Conestagius refert, Reges Lusitania, cum diplomata subscriberent, semper quinque puncta decussatim locata addidisse, vulnera appellare soliti, in memoriam vulnerum Salvatoris. Unde Philippus Lusitaniam subacturus, cum alias soletet subscribere diplomatis hac verba: Ego Rex: diplomati in Lusitaniam misso tantum subscripsit Rex :: ad imitationem Regum Lusitania. Le Labour. de l'orig. n. 70. 71. putat, Alfonso mutasse crucem candidam patris, quia in cruciatis expeditionibus gestamen illud nimium vulgare fuit, in crucem quinque scutis compositam, in decussim autem disposuisse inscripta puncta. ut alterius forma crucis [quam Andreanam vocant] etiam exemplum haberet, imprimis quia in Burgundia, natali Henrici solo, crux illa frequentior. De antiquiori symbolo Alphonsi I. Regis ita Joh. Caram. Lobkowitz in Joh. Bragand. p. 55. Nondum Regi sagitta symbolum, cuius pernici volatu promptitudinē in militares labores, velocitatemque signatam voluit; jam Regi quina Lunæ, ob devictos totidem Maurorum tyrannos, quibus pro insigni Luna. Atque ex eo symbolo & quinis illis concinnata postmodum insignia, quibus Lusitania etiamnum gloriatur. §. 5. Castellorum, quæ limbum exornant, rationem à totidem affinitatibus cum Castellæ Regibus contractis derivant: & quidem in Hispania non in frequens est affinitatum causâ limbos certos assumi. Ajunt verò Sancium II. limbum hunc adjecisse, non tamen definito Castellorum numero. Alii Alfonso. III. adscribunt, cum dotis nomine Lusitania à Castellanis quadam oppida cederentur in ea provincia, quâ Anas fluvius mare petit, controversa antea Utrique genti. Caram. Lobkowitz. Philipp. prudent. in præfat. ad Lect. adscribit Johanni III. §. 5. Descripto hunc in modum clypeo Reges coronam ex moderno more clausam imponunt. Sebastianus tamen, ultimus ex priori lineâ Rex, simplicem tantum gestabat, clausarum consuetudine adhuc minus frequenti. Apex ex coronata galea erumpens & evolans Draco aureus, notando serpenti, quem Moyses in deserto erexerat. Hæc & alia scuti mysteria memorant versus Caram. Lobkowitzii, Philippo prudenti Præfixi:

Pototypi Christi transfossi vulnere quino,
Æneus est Moysi vera figura Draco.

Quin-

Quilque crucem clypeis cruciger quia morte subegit.

Maurorum Lunas quinque Monarcha tulit.

Quolibet in clypeo formavit stigmata quinque,

Ut cor sit Clypeo Christus & altus apex.

§. 6. Joannem regem insignibus imposuisse sphaeram, qua deinceps in omen tracta est detecti novi orbis, legitur apud Limn. Jur. Publ. 6. 6. 94. Hoc verò alii posterioribus Regibus Portugallia adscribunt. Ex quo liquet, Sibmacheri apicem à vero abluere, qui equi caput imponit. Bragantino- rum tamen apex apud Chifflet. in l. Eq. A. V. n. 244. erat dimidiatus equus argenteus triplici vulnere in collo laesus, sanguine ex ore erumpente, freno coecineo, lupato aureo. Symbolum Regibus Portugallia peculiare fuisse putatur [certè in monetis illud videre est.] In hoc signo vinces; ab apparitione Christi, qui ea verba ad Alfonsum prolocutus fertur. Telamones autem sunt Dracones, duo vexilla insignibus regis depicta gestantes. Addit Sammarth, dans l'estat de Portug. p. 321. regium papilionem caeruleum ornatum scutis Lusitanicis. Ordo militaris est quem Jesu Christi vocant, cum cruce inde dependente: additur etiam post scutum crux viridis in liliorum flores terminata pro ordine Avisio. Regni Algarbia tessera est scutum ex argento & minio quadripartitum. In argenteo visuntur singula capita Maurorum, diademate tortili argenteo revincta: utraque rubea, quadraherma regius adversa fronte, aureo amictu. Haec videntur esse trophaea victoriarum adversus Mauros. §. 7. Titulus denique Regibus Portugallia usitatus, uti citatur Part. V. Diar. Europ. ad Ano. MDCLX. Mens. Decemb. p. 246. hic est: Rex Portugallia, Algarbia & citerioris atque ulterioris lateris Oceani Africani, Dominus Guineæ & conquisitarum navigationum & commerciorum in Æthiopia, Arabia, Persia & Indiis &c. Unde apparet, Regibus Lusitania, insigne ac præcipuum præ omnibus aliis esse, quòd titulis suis, non terras modò & maria citerioris & ulterioris lateris Africa, sed navigationes quoque & commercia ipsa complectantur. Idque ita inde à Rege Emanuele patefacta in Indias viâ maritimâ obtinuit, observatumque fait.

Quæstio 1.

§. 1. Verb. Henricus quoque crucem argenteam in caeruleo scuto sumserat

An insignia privato arbitrio eligi ac mutari possint? Resp.

Insignia varia sunt ; alia publica dignitatis & officii, quæ non possunt sumi aut dari, nisi ab eo, qui ipsam dignitatem officiumve dare aut constituere potest ; neque aliter aut a libi, quàm constitutum est, usurpari possunt. Uti insignia Proconsularia Proconsul Romanus non habuit nisi extra urbem *l. 1. de Offic. Proc.* Unde, cùm Princeps sit fons omnium dignitatum ac officiorum, nihil dubii est, quin eorum insignia publica dare ac mutare possit : quod inferioribus autem magistratibus regulariter non licet ; nisi in specie id à Principe concessum sit, uti certa lege concedi solet Comitibus Palatinis Alia verò sunt insignia privata familiæ ; eaque unusquisque paterfamilias arbitrio suo fingere, familiæque suæ inferre potest ; cùm sint juris & arbitrii privati, *l. un. C. de Mutat. nom.* nisi juribus loci aliud sancitum, fuerit. At, si publicâ autoritate Principis privato ejusq; familiæ dignitas collata fuerit, additis certis insignibus, mutari insignia ista non possunt *l. 10. C. de Ing. manum.* Multò magis igitur Princeps aut Rex regia familiæ suæ insignia confingere, & mutare potest ; tum jure Regis tum Patrisf. imprimis cùm insignia sint Juris positivi, quod sub potestate Principis est. Atque ita mutatorum insignium regni exempla non modò in Portugallia ; sed in Gallia, aliisque Regnis plurima occurrunt.

Quest. 2.

Ad §. 3. Verb. Ad imitationem Regum Lusitanie.

An licet alterius insignia assumere atq; usurpare? Resp. Certum est, insignia Principis vel officiorum à nemine usurpari posse ; adeò ut severissimè in eum animadvertatur, qui regiis insignibus utitur. *l. un. C. Null. lic. in fren. tot. tit. C. Ut nem. priv. tit.* idque apud Persas capitale adeò fuit, ut Alexander M. in Persia, cùm diadema ejus viventi in flumen projectum arundini hæreret, milesque, qui id natando

do repetebat, capiti imponeret, ne aquam contingeret, pro opera quidem talentum militi dederit, at pro gesto insigni morte puniverit; ut quidem Arrianus narrat: Quod, si verum est, injustitiâ insigniore non vacat. Quin idem Alexander M. cum ipse militem semianimem solio regio imposuisset ac refecisset, nihil quidem pœnæ in eum statuit, sed tamen apud Persas id capitale esse dixit, referente Val Max. *lib. 5. cap. 1.* quæ utique lex capitis huic militi quo inscio sensusque omnis experite, ipso quoque Rege auctore, id factum fuerat, applicari non poterat. Sed & quis illicitis insignibus utitur, lege Cornelia de falsis tenetur. *l. 27. §. ult. ff. Ad l. Corn. de Fals.*

At privata familiæ alterius insignia alter adsciscere, & ubique in suo pingere potest. *per l. 63. §. 10. ff. ad Sc. Treb.* quia eodem jure, quo prior Paterf ea sibi elegit, alter quoque eandem sibi imaginem adsciscere suisque rebus insignium titulo inscribere potest: nisi id in fraudem alterius fiat, ut additur *in d. l. un. C. de mut. nom.* Verb. *sed sine aliqua fraude*: uti, si homo vilis seu turpis notæ, Clarissimi Viri seu familiæ, aut opifex vulgaris, egregii alicujus artificis insignia usurpet, mercesque suas iis designet. Ita plebeji non possunt uti galeis apertis, quia illa Doctoralem Equestremque dignitatem Insigniunt. *Besold. de Nobilit.* Sed &, licet nihil dolo fiat, si tamen alterius intersit ratione insignium suorum, ne alter iisdem utatur, huic usus eorum interdicatur, *c. dilecta 14. vers. de Excess. Præl.* Quod intelligendum est de nova insignium adoptione; si enim uterque ab antiquo insignia eadem jam habuit, neutri jus quæsitum auferri debet. Non facile autem familia, imprimis illustris, alterius familiæ insignia assumit, tum quia distinguendis familiis insignia inventa sunt, tum, quia varii inde tituli, variaque jura duci solent, confundique possunt. Unde nulla mihi videtur conjectura Freheri, qui Henricum
Co-

Comitem Palatinum Rheni, è domo sua Brunovicensi Leonem Palatinatui colore mutato intulisse, longeque certiùs idem Autor Leonem Palatinum esse vetustissimum illud insigne Pipinorum, Comitum Palatinorum, quique inde nati sunt Regum Francorum, qui Hunnibaldo teste, jam Leonem pro insigni familiæ gesserunt, conjectat, vid. Freher. *de Orig. part. 1. c. 12.*

Quæst. 3.

Ad §. 7. Quod titulis suis non terras modo & Maria.

An maria occupari possint? Resp. 1. occupari, id est, in potestatem redigi naturaliter, perinde ac terras, ita ut natura posse maris nullo modo repugnet: quanquam Grotius *tract. de Mari lib. 3. tract. d. J. B. & P. lib. 2. cap. 2. §. 3.* dissentiat. Resp. 2. Posse etiam de jure maria occupari, sed salvo omnibus communi jure navigandi, de quo ad *sect. 3. art. 3. quæst. 2.* Ita Jupiter apud Virgil. *lib. 1. Æneid.* Veneri, filiæ suæ, prædixit ac pollicitus est, ex sanguine Teucrorum orituros Romanos, *Qui MARE, qui terras omni ditione tenerent.*

Quæst. 4.

Ad eund. §. Verb. Sed navigationes quoque.

An regalia & Majestatis jura etiam in ipsas navigationes & commercia statui possint? Ratio dubitandi est; quòd illa nihil sint nisi facta; jurisdictiones autem & regalia jura territorii inhæreant. Item quòd navigationes quoque & commercia jure naturali sint communia. Verùm per navigationes hîc non intelliguntur facta sed jura; totum navigandi commercandique negotium: in quòd alii Imperium & regalis potestas competere potest, cum ratione personarum navigantium, tum ratione portuum, ac fortalitorum, quæ in littore habentur, & quibus navigationes defenduntur. Nec jus privatum navigandi, quod omnium commune est, & in privatis utilitatibus consistit, per hoc imperium tollitur.

FINIS.

BILANCI JUSTITIÆ BELLI ET PACIS
IMPOSITA.

Epigramma I.

Ad Sereniss. & Potentissimum
Lusitaniæ Regem.

*Postulasti tibi Sapientiam ad discernendam judicium, 3. Reg.
c. 3. v. 11. 12.*

JUSTITIAM Pacis tibi consecro Pacis amanti,
JUSTITIAM Belli juste Monarcha tibi.
Tu Numa Lusiadum, gnarus sine labe tueri
JUSTITIAMQUE sagi, JUSTITIAMQUE togæ.
Nupta dum Regi *Sapientia* cominus adstat,
Quid, nisi quod rectum est, pendet amica Themis?
Ergo tibi statuo signatum hac laude Colossum:
Hic justus Patriæ dicitur esse Pater.

Epigramma II.

Ad Serenissimam Reginam.

TENSA protecturæ tibi valea Favonius implet,
I pete Lusiadum Sponsa *Sophia* Lares.
Jam tibi panduntur prædivitis ostia regni,
Jamque tibi *Petri* Regia tota patet.
Virginibus fatuis occludit limina Sponsus,
Lumina ni rutilent, limina nulla patent,
rV Virgo saplens ornatâ LamPaDe tVLges,
CVI referata tVI lanVa regis erlt.

L

Epi-

Epigramma III.

Ad utrumq; Regium Conjugem.

Fortia connubii durabunt vincula vestri,
 Nam fortis forti juncta *Leæna Petre est.*
Petra procellosas irridet Thethyos undas?
 Quis nescit vires nupta *Leæna* tuas?
 Si movet Herculeos Lethum furiale lacertos,
 Non domat Alcidis tam cito clava duos.

Epigramma IV.

Ad Illustrissimum & Excellentissimum Dominum,

DOMINUM EMANUELEM TELLESIUM
 SYLVIVM,

Comitem Villar-Majorium, Dominum Alegreti & Præ-
 ceptoriarum Albufeiræ, Mauriæ & Souriæ, Sacræ Lusitanicæ Majestati à confi-
 liis status & belli, primæ admissionis cubicularium, Regni portoriorum
 Præfectum, & ad Serenissimum Principem Elect. Palat. Le-
 gatam Extraordinarium.

SE, Paranymphe, tuæ subdit mea pagina limæ,
 Quas tibi crediderit, nam scio, Pallas opes.
 Quos habet implicitos quæcunque scientia Cripfos,
 Explicat aoniis hos tua lingua modis.
 Mente tuâ Sophicos indagatrice recessus
 Et Themidis lancem discere cura fuit.
 Debebat *Sapiens*, quando *Sapientia* nupsit,
 Mitti, qui posset Regis obire vices.

Ad

Ad Lectorem.

Benevole Lector, Duas diversi generis materias hoc in opusculo proposui: nimirum cum *Historiam Portugalliae*, tum in ea fundatam *Belli ac Pacis Justitiam*. Historiam desumsi ex pluribus rerum Lusitanicarum Scriptoribus, quorum in plerisque verba retinui, ut sua cuivis fides constet integra. Quoad alteram partem, scilicet Justitiam in Historia illa fundatam, haud latet, ex legibus civilibus controversias illas Regnum & Principum decidi nec posse nec debere, quippe qui in terris potestatem superiorem, cujus legibus obligentur, non agnoscunt; ut merito inter alios reprehendendus videatur doctissimus alioquin Hottomannus, quod controversias illustres ex legibus Romanis positivis decidendas sumserit. Altius itaque quærendum est principium, quo liberi populi ac Reges Potentissimi quoque obligari possint, quodque vereri debeant, ipsum inquam naturæ ejusque Autoris decertum, quod ex naturali ordine sive serie rerum creatarum cognosci potest, indeque Jura Belli & Pacis decidi debent: Non, quòd Autores Romani hujus quoque juris non fuerint longè peritissimi, quippe qui ex ipsis his fontibus Justitiæ Romanæ sacra hauserunt, & optimâ quandoq; ratione eam in rem citari possunt; sed quòd præter rationem naturalem illi etiam civilem secuti fuerint, quæ summos Principes non obligat, sed ab eorum Imperio dependet. Ne mireris igitur, Benevole Lector, rationis naturalis nos magis, quam legum Autoritatem adduxisse; & si quid in factò aliter forte, imprimis hodie, reperiatur, id cogites velim, non novam me historiam scribere, sed eorum, quæ à prædictis Autoribus passim scripta ac relata sunt, justitiam nunc defendere. Vale.

Address

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

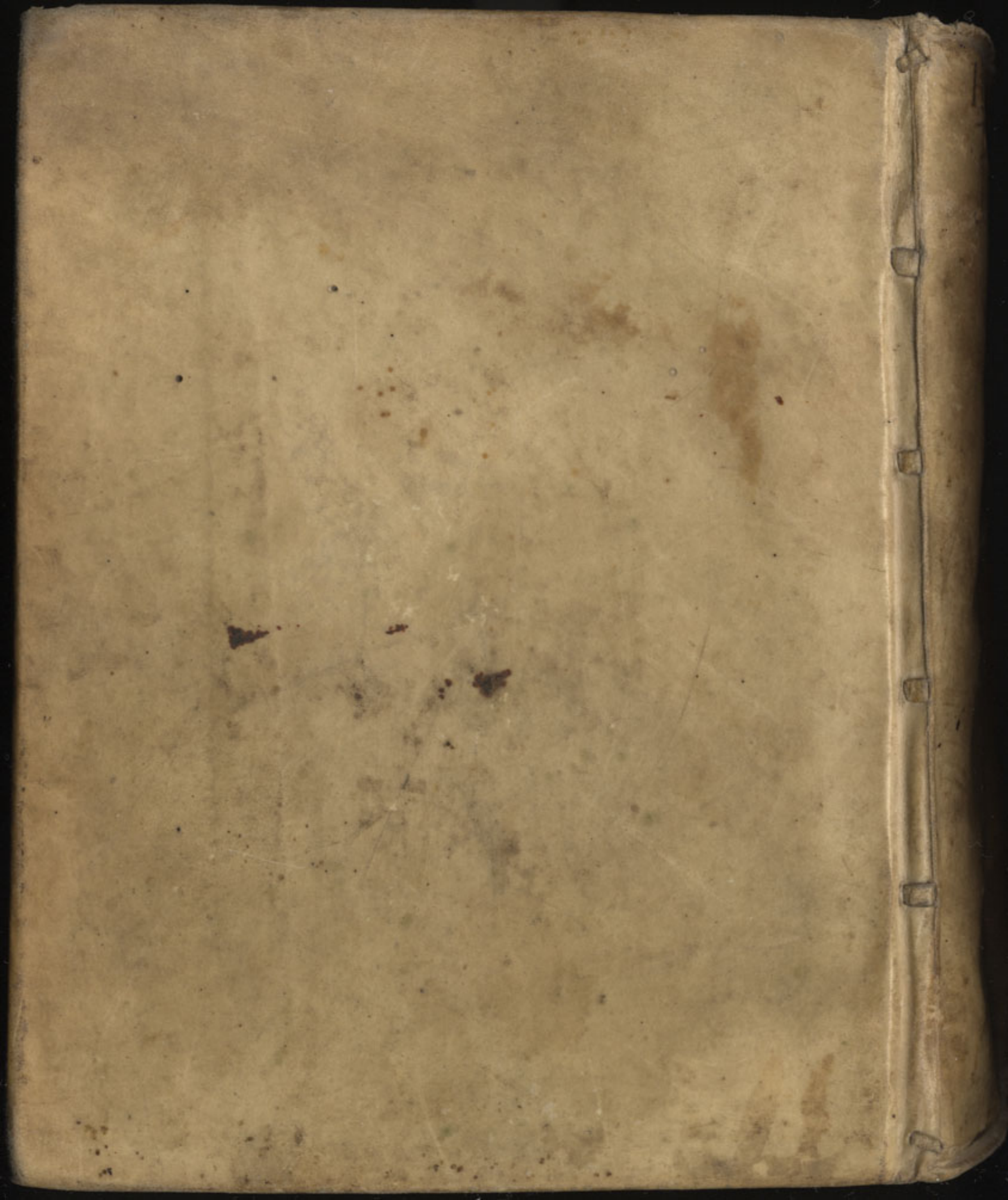

22

est

H. COCCEJI
Dissertatione s
Juridica selectæ